

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
v/ekspertgruppe om bostøtteordningen
Akergata 59
0180 Oslo

Oslo, 14.09.2021

Innspill om statlig bostøtteordning

Det er en nær sammenheng mellom bolig og de tre andre velferdspilarene arbeid, helse og utdanning. For å bli i stand til å arbeide målrettet med for eksempel økt deltakelse i arbeidslivet, må det en trygg bosituasjon på plass først. Dette er det bred enighet om i det boligsosiale fagfeltet. Vi ser at barnefamilier med lavinntekt eller andre og sammensatte levekårsutfordringer er spesielt sårbare i boligmarkedet i dag. Det forstås at bostøtteordningen er spesielt ment å bidra til at denne gruppen får tilgang til å skaffe seg og beholde en egnet bolig. Barnefamilier med lavinntekt er en av fokusgruppene for Frelsesarmeens sosialtjeneste og vårt boligarbeid for disse, samt personer med rusutfordringer danner utgangspunktet for vår respons inn i referansegruppen. Vårt innspill baseres også på kunnskap og erfaringer fra våre enheter som har tilbud for mennesker som kan oppleve marginalisering grunnet høy alder, rus, innvandrerbakgrunn, arbeidsledighet mv.

Som i arbeidslivet ser vi i boligmarkedet at det forekommer former for diskriminering av personer som allerede befinner seg i en sårbar livssituasjon. Bostøtten er ment å komme inn som et støttende tiltak for at de som har lave inntekter og høye boutgifter skal kunne skaffe seg og beholde en *egnet* bolig. Frelsesarmeen støtter dette målet og vi ser at ordningen til dels fungerer og i noen grad oppnår det. Samtidig ser vi at ved å gjøre enkelte justeringer ville man bedre kunnet utnytte et ubenyttet potensial og derav få økt måloppnåelse.

Utfordringer ved ordningen i dag:

- Både ved vurdering av inngangskrav og i utmåling av størrelse på bostøtten er den praktiske virkeligheten såpass varierende at en generell rettighetsordning ikke vil kunne synes å virke like godt som hvis en mer skjønnsbasert vurdering lå til grunn. For eksempel er leieprisene i de store byene i Norge kunstig høye og at nivået på bostøtten som gis, i praksis ikke øker parallelt. Noe som medfører at blant annet barnefamilier med lavinntekt ikke lenger har råd til å beholde en egnet bolig og må flytte. Eventuelt til en mindre og billigere leilighet i samme geografiske område, eller lenger ut i distriktene – med brudd i vennekrets og nettverk, både for voksne og barn.

Frelsesarmeens seksjon for velferd og utvikling

Kommandør T. I. Øgrims pl 4, Pb. 6866 St. Olavs pl, 0130 Oslo
Tlf: (+47) 22 99 85 00, org. nr. 938 498 318, bankkonto 3000.15.07334
post@frelsesarmeen.no www.frelsesarmeen.no
William Booth, grunnlegger Brian Peddle, general Knud David Welander, territorialleder Norge, Island og Færøylene

- Spesielt i de store byene opplever mottakere av økonomisk sosialhjelp at maksprisen som Nav opererer med på husleie som de kan dekke er til hinder for å skaffe en *egnet* bolig. Det koster med andre ord for mye. Dette bidrar til bedrede vekstvilkår for tilbydere av boliger som er *uegnet*, men som mange lavinntektsfamilier og andre marginaliserte grupper allikevel tar til takke med.
- Mange av de vi møter i våre tiltak har ulike sammensatte levekårsutfordringer, som vekselvirker mellom å være årsaker til og konsekvens av hverandre. I en slik situasjon preget av stor grad av kaos på flere områder, uten den nødvendige tryggheten som bolig gir (og ofte med ulike helseproblemer), ser vi det som særdeles viktig at støtteordningene er enkle å forstå og benytte seg av. Som eksempel erfarer vi at mennesker med rusutfordringer opplever ulike utbetalingsdatoer som en kilde til forvirring. Det kan sees som positivt at man i dagens ordning får fortsatt bostøtte etter et opphold, og at det kreves hele tre avslag på rad før ordningen bortfaller og man må søke på nytt.

Som nevnt innledningsvis støtter vi intensjonen om en statlig støtteordning som bidrar til at alle skal ha mulighet til å bo i en egnet bolig, og som et boligsosialt- og politisk verktøy for å redusere antall vanskeligstilte på boligmarkedet og få en slutt på bostedsløshet. Alt som et ledd i arbeidet mot fattigdom. Frelsesarmeen ønsker samtidig å utfordre til å tenke bredere omkring hva som kan være enda mer virkningsfulle verktøy for å nå disse målene. Vi argumenterer for at det i det norske velferdsapparatet må en mer helhetlig tilnærming til, for å få på plass løsninger som på en bærekraftig måte bekjemper fattigdom og bidrar til å gi marginaliserte grupper i samfunnet muligheter for økt sosial mobilitet. Måter bostøtteordningen kan bidra inn i dette kan være ved:

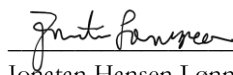
- **Å fatte vedtak om bostøtte over en lengre periode**, for eksempel 6 måneder av gangen, vil ordningen kunne **bidra til å gi økt forutsigbarhet** i en grad som en del levekårsutsatte personer og barnefamilier trenger. Nivået på bostøtten kan da beregnes ut ifra et gjennomsnittlig forbruk for antall familiemedlemmer i det spesifikke geografiske området, sammen med standard utgifter til strøm.
- **Øke det generelle nivået på bostøtten** slik at også personer som bor i strøk med høye leiepriser skal få mulighet til å beholde egnet leilighet, og ikke se seg tvunget til å bryte opp og flytte vekk fra skole, nettverk, venner eller familie.
- **Øke inntektsgrensen som i dag ligger til grunn for å motta bostøtte.** Vi ser at noen av de med lavest økonomi er uføretrygdede på minstenivå (mottar hhv 2,48 G). Disse ligger allikevel rett over inntektsgrensen for å motta bostøtte. Eksempelvis gir en trygd på kr. 20.000,- brutto rundt kr. 16.000,- netto for å dekke utgifter til bolig og livsopphold. SIFO beregner at med en årlig inntekt på minstenivå ligger kun utgifter til livsopphold for én person på kr. 10.685,-. Å finne en utleiebolig som kan dekkes av denne differansen på litt over kr. 6.500,- vil i de fleste store byer være helt umulig. Flere er derfor i praksis i behov av bostøtte når de mottar laveste nivå med uføretrygd.

- **At aldersgrensen på hustandsmedlemmer man regner med som inntektsbringende heves** fra 18 til for eksempel 25 år, slik at disse skal slippe å blant annet måtte forsørge yngre søsken. Ved å heve alderen for hvilke av hustandsmedlemmenes inntekt som skal regnes med i vurdering av tilsagn og utmåling av størrelse, vil bostøtten kunne være et virkemiddel som bidrar til at ungdommer/unge voksne får gjennomført høyere utdanning samtidig som de kan bo hjemme. Ved at de får beholde noe mer av inntektene fra en deltidsjobb og få økt grad av selvstendighet, bygges en uavhengighet av foreldrenes økonomiske situasjon. På sikt vil det trolig kunne bidra til økte muligheter for sosial mobilitet.
- **Det ikke bør settes krav om at mottakere av midlertidige stønader som for eksempel AAP må søke statlig bostøtte.** Ved å gi kommunen ansvaret for å ivareta brukerens økonomiske interesser vil kanskje også kommunen forpliktes til å følge opp arbeidsavklaringsprosessen i større grad. Flere av personene vi møter som har rusutfordringer mottar både AAP og statlig bostøtte. For å nå minste livsoppholdssats må de i tillegg søke om supplerende sosialhjelp. Det betyr at de må forholde seg til fire ulike utbetalinger hver måned, og det bidrar lite til forutsigbarhet i en sårbar livssituasjon. Mange av de med lavest uføresats må søke om slik supplerende nærmest månedlig, og en rett på bostøtte fra kommunen ville i en slik prosess bidratt til å gjøre deres økonomiske situasjon noe enklere å forholde seg til.
- **Bostøtte til eldre revideres.** Prinsippet om «gjengs leie» går i dag hardt ut over mange eldre. Vi vet ikke hvor mange som er nødt til å søke bostøtte for å bo i omsorgsbolig. Men som et resultat av bydel Gamle Oslo sin innføring av prinsippet om gjengs leie har blant annet husleieprisen ved eldreinstitusjonen vi drifter kommunen, Ensjøtunet Omsorg+, økt med flere tusen kroner. Gentrifisering av en tidligere «billig» bydel (Gamle Oslo) har ført til høyere leiepriser, noe som rammer spesielt de eldre med lav pensjon. Vi ser at det i verste fall kan bety at eldre som har bodd hele livet i én bydel blir nødt til å søke omsorgsbolig i en annen bydel som har lavere husleie, dersom bostøtten heller ikke er på et nivå som kan imøtekomme den eventuelle differansen mellom boutgifter og inntekt.

Mer utfyllende innspill kan gis dersom dette er ønskelig.

På vegne av Frelsesarmeens sosialtjeneste,

Jonatan Hansen Lønnegreen

Fagkonsulent

Frelsesarmeens seksjon for velferd og utvikling

jonatan.lonnegreen@frelsesarmeen.no

